

Andersson Elffers Felix

**Herinrichting proces opvragen
financiële gegevens: BOB-middelen**

Eindpresentatie

Maart 2013

Inhoud

1. **Aanleiding onderzoek**
2. **Ketenpartners**
3. **Wettelijk kader**
4. **Huidig proces**
5. **Knelpunten huidig proces**
6. **Langetermijnoplossing**
7. **Overige oplossingsrichtingen op korte en middellange termijn**
8. **Lopende initiatieven**
9. **Verantwoording**
10. **Bijlage**

Aanleiding onderzoek

Aanvalsplan bureaucratie

- De minister van VenJ heeft op 18 februari 2011 een aanvalsplan ‘minder regels, meer op straat’ naar de Tweede Kamer gestuurd met als doel om de administratieve lastendruk bij de politie terug te dringen
- Concreet is de ambitie om de door agenten ervaren administratieve lastendruk met gemiddeld 25 procent te reduceren. Dit moet politiemedewerkers in staat stellen meer tijd te besteden aan hun eigenlijke politiewerk

Nulmeting administratieve lasten ZwaCri

- In 2011/12 is door AEF en de Politieacademie een nulmeting administratieve lasten in de zware en georganiseerde criminaliteit uitgevoerd.
- Uit het onderzoek bleek dat er veel administratieve lasten zijn bij de inzet van BOB-middelen*, waaronder ook (en bijzonder) het opvragen van bankgegevens. Zo zijn er in een gemiddeld ZwaCri-onderzoek gemiddeld 1,6 FTE aan onnodig ervaren administratieve lasten, waarvan 0,6 FTE voor opvragen bankgegevens

Administratieve lasten niet alleen bij de politie

- Niet alleen de politie ervaart hoge administratieve lasten omtrent het opvragen van financiële gegevens. Ook overige stakeholders (waaronder het OM en banken) ervaren administratieve lasten verbonden hieraan.**
- Het huidige proces omtrent het vorderen van financiële gegevens leidt tot hoge materiële en personele kosten en tot demotivatie van medewerkers.***
- De insteek van het herontwerp van het proces heeft tot doel een win-win situatie voor alle stakeholders op te leveren

* Bijzondere Opsporingsbevoegdheden, zie bijlage

** Bron: inventariserende gesprekken met vertegenwoordigers van banken & OM

***Bron: Nulmeting administratieve lasten ZwaCri

BOB-middelen

Achtergrond BOB-middelen

- Aanleiding voor de BOB-wetgeving was de IRT-affaire in de jaren '90, waarin problemen in de werkwijze van rekercheteams ter voorschijn kwamen. Als gevolg hiervan werd de Commissie van Traa ingesteld, die o.a. de feitelijke toepassing, de rechtmatigheid, het verantwoord zijn en de effectiviteit van opsporingsmethoden en de controle daarvan heeft onderzocht. Uit de conclusies bleek dat dit vaak niet goed was geregeld. Dit was aanleiding om wetgeving omtrent 'bijzondere opsporingsbevoegdheden' (Wet BOB) in te voeren in het Wetboek van Strafvordering.
- Deze BOB-wetgeving moest ervoor zorgen dat er minder vrijheid kwam voor politie en justitie om inbreuk te maken op de privacy en vrijheid van mensen. BOB-middelen zijn dan ook alleen om de opsporingsmethoden waarbij er sprake is van een meer dan geringe inbreuk, zoals observatie, infiltratie, opnemen van vertrouwelijke communicatie, etc. Het idee achter de BOB-wetgeving is dat de recherche voor het inzetten van deze bijzondere opsporingsmiddelen voortaan goedkeuring moet hebben van het OM (WODC 2011).

Overzicht van BOB-middelen

- Observatie
- Infiltratie (inclusief het plegen van strafbare feiten door een undercoveragent)
- Pseudokoop of –dienstverlening
- Bevoegdheden in een besloten plaats ('inkijken')
- Opname vertrouwelijke communicatie
- Onderzoek van telecommunicatie (tappen)
- Stelselmatige inwinning van informatie
- Opvragen van gegevens (zoals videobeelden, foto's, bankgegevens, printgegevens, telefoonnummers, etc.)

Scope van het onderzoek

- Huidig proces van het opvragen van financiële gegevens in het kader van BOB-middelen inzichtelijk maken
- Identificeren van kortetermijn- en langetermijnoplossingen

Betrokken ketenpartners

	Strategisch	Operationele uitvoering BOB-middelen
Ministerie VenJ	<ul style="list-style-type: none"> Het beheersen van de criminaliteit en het verschaffen van veiligheid 	
OM	<ul style="list-style-type: none"> Eindverantwoordelijkheid voor de opsporing 	<ul style="list-style-type: none"> Landelijk parket Functioneel parket BOOM
Politie	<ul style="list-style-type: none"> De politie houdt toezicht op straat en handhaaft de orde, in het uiterste geval met geweldsmiddelen. De politie biedt hulp aan burgers en spoort strafbare feiten op 	<ul style="list-style-type: none"> Regiokorpsen KLPD: <ul style="list-style-type: none"> Nationale recherche FinEC FIU
Belastingdienst	<ul style="list-style-type: none"> De Belastingdienst is verantwoordelijk voor het heffen en innen van belastingen en premies. 	<ul style="list-style-type: none"> FIOD
Gegevensverstrekkers	<ul style="list-style-type: none"> NVB (Nederlandse vereniging van banken) 	<ul style="list-style-type: none"> Banken Verzekeringsmaatschappijen Betaalinstellingen

Huidige BOB-wetgeving & afspraken

Wetboek van Strafvordering

Bijzondere opsporingsbevoegdheden (BOB) zijn vastgelegd in het Wetboek van Strafvordering (Sv). Onder BOB-middelen vallen opsporingsmiddelen zoals vorderen financiële gegevens, observatie, infiltratie, pseudokoop/-dienstverlening, bevoegdheden in een besloten plaats, opname van vertrouwelijke communicatie, onderzoek van telecommunicatie (tappen), stelselmatige inwinning van informatie en het vorderen van gegevens

Voor het vorderen van financiële gegevens zijn belangrijk:

- Art. 126nc: identificerende gegevens
- Art. 126nd: historische gegevens
- Art. 126ne: toekomstige gegevens
- Art. 126a: vermogensgegevens (in het kader van een strafrechtelijk financieel onderzoek (SFO))*

In het Wetboek van Sv is geregeld:

- Wie de gegevens mag vorderen; welke informatie in de vordering opgenomen moet zijn

Aanwijzing gegevensverstrekking financiële dienstverleners

Het Wetboek van Sv staat toe om bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels op te stellen m.b.t. het vorderen en verstrekken van gegevens. Twee aanwijzingen zijn in deze context relevant:

Aanwijzing gegevensverstrekking financiële dienstverleners

- Vervallen per 01-03-2011, maar afspraken worden nog steeds gehanteerd
- Afspraken over: procedures, formulieren, vergoedingen**

Aanwijzing opsporingsbevoegdheden

- Vervangt o.a. aanwijzing gegevensverstrekking financiële dienstverleners
- Afspraken tussen justitie en financiële dienstverleners uit aanwijzing gegevensverstrekking financiële dienstverleners blijven bestaan

Afspraken tussen politie en gegevensverstrekkers

- Basis voor de afspraken tussen politie en gegevensverstrekkers zijn bovengenoemde aanwijzing gegevensverstrekking financiële dienstverleners en de aanwijzing opsporingsbevoegdheden
- Politie en gegevensverstrekkers maken individueel afspraken over termijnen en doorlooptijden. Deze zijn niet wettelijk vastgelegd.

* Een SFO is een speciaal onderzoek om uit te vinden welke winsten iemand met zijn criminele handelingen heeft behaald.

**€10 per identificerend gegevens; €70/uur voor historische/toekomstige/vermogensgegevens of bulk identificerende gegevens

Wettelijk kader persoons- en politiegegevens

Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)

- Regelt de rechten van de burger over zijn persoonsgegevens en de plichten van de gegevensverzamelaar/-verwerker. In het kader van dit onderzoek vooral voor financiële instellingen belangrijk, minder voor politie.
- Vormt belangrijk kader voor financiële instellingen over hoe om te gaan met persoonsgegevens: financiële instellingen dragen verantwoordelijkheid voor bescherming persoonsgegevens van hun klanten.
- Bewaartermijnen: “Persoonsgegevens worden niet langer bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkene te identificeren, dan noodzakelijk is voor de verwerking van de doeleinden waarvoor zij worden verzameld of vervolgens worden verwerkt.”

Wet politiegegevens (Wpg)

- Politiegegevens: “elk persoonsgegeven dat in het kader van de uitoefening van de politietaak wordt verwerkt”
- De Wet regelt rechten en plichten van politie en burgers m.b.t. deze gegevens (o.a. plicht tot zorgvuldigheid en beveiliging door politie, maar ook het recht op kennisneming op verzoek van betrokkene*).
- Bewaartermijnen (verschillen per context waarin zij worden verwerkt**): De politiegegevens worden verwijderd zodra zij niet langer noodzakelijk zijn voor het doel van de verwerking. De gegevens worden verwijderd uiterlijk vijf jaar na de datum van de laatste verwerking.

Besluit politiegegevens

- Regelt aan welke partners en in welke gevallen de politie gegevens mag verstrekken
- Regelt de plichten van de politie hoe om te gaan met de gegevens
- Regelt wie waarvoor geautoriseerd is

*Kan geweigerd worden als dit bijv. in strijd is met de goede uitvoering van de politietaak (Art. 27 Wpg)

** Politiegegevens kunnen worden verwerkt met het oog op de uitvoering van de dagelijkse politietaak gedurende een periode van één jaar na de datum van de eerste verwerking. Voor specifieke gevallen (onderzoeken, bepaalde ernstige bedreigingen tegen de rechtsorde) kunnen de gegevens ook langer verwerkt worden.

Internationale rechtshulpverzoeken (RHV)

Internationale rechtshulpverzoeken

- Wanneer Nederlandse (opsporings)diensten gegevens uit het buitenland nodig hebben, kunnen zij via een Internationaal Rechtshulpcentrum (IRC) in Nederland een rechtshulpverzoek naar een soortgelijk aanspreekpunt in het buitenland sturen.
- IRC's zijn regionale samenwerkingsverbanden van politie en justitie die voor regiokorpsen en justitie aanspreekpunt zijn op het gebied van rechtshulpverzoeken. Zij coördineren de uitvoering van rechtshulpverzoeken en het verrichten van handelingen voor buitenlandse opsporingsonderzoeken (als Nederland de aangezochte staat is).

Wettelijke basis

De wettelijke basis voor het vorderen en uitleveren van (financiële) gegevens is gebaseerd op internationale verdragen en de Wet politiegegevens.

- Binnen de EU zijn op basis van de EU-rechtshulpovereenkomst en op basis van art. 39 van de Schengen-Uitvoeringsovereenkomst
- Buiten de EU op basis van bilaterale verdragen met andere staten
- Verstrekking van gegevens naar buitenlandse instanties is mogelijk op basis van art. 17 Wet politiegegevens (Wpg)

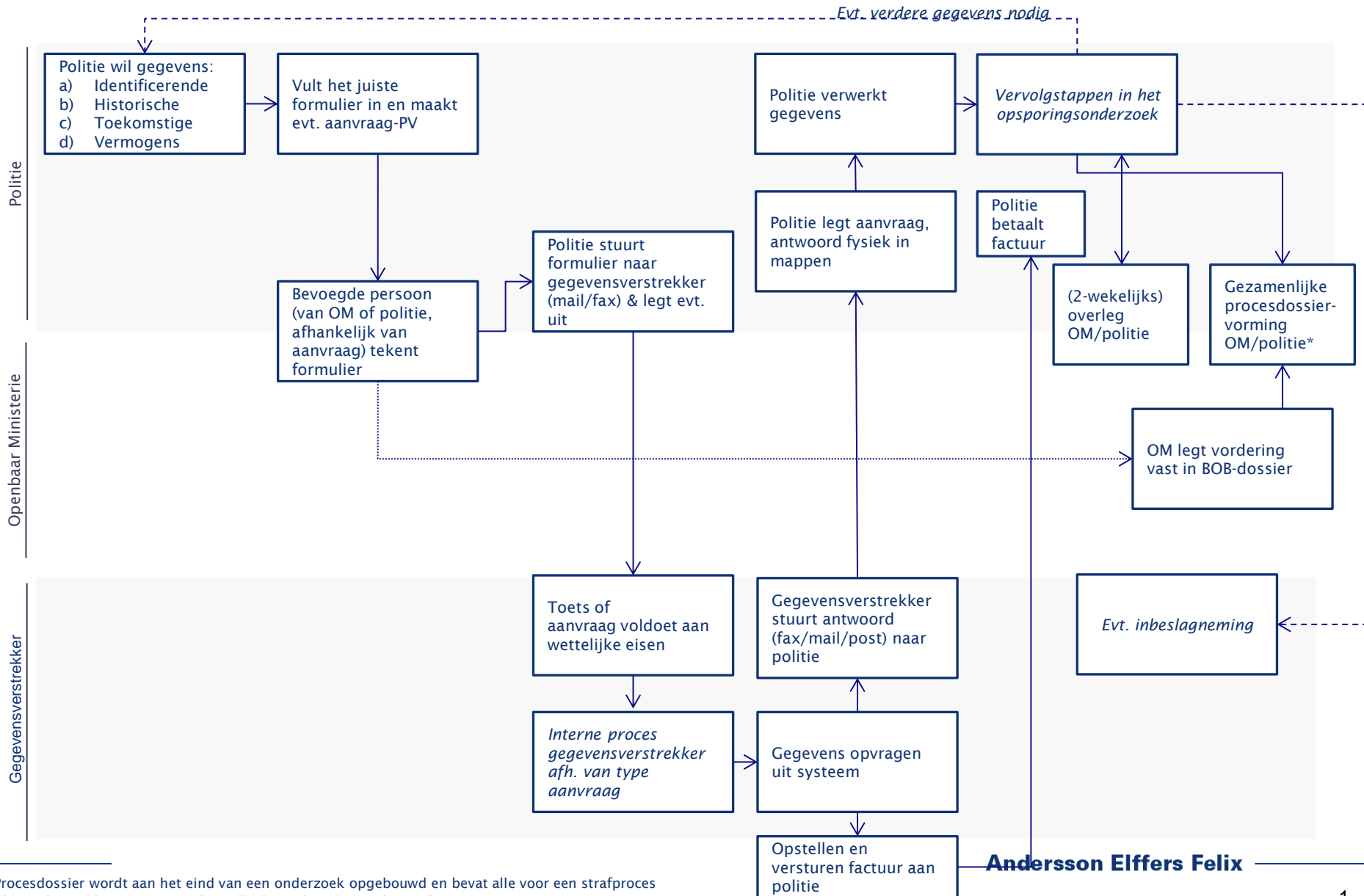
Type gegevens en processen

	Identificerende gegevens	Historische gegevens	Toekomstige gegevens	Vermogens-gegevens in het kader van een SFO
Welke informatie kan aangevraagd worden?	Opvragen van gegevens zoals bankrekeningnummers, NAW-gegevens, geboortedatum en geslacht; administratieve kenmerken; in geval van een rechtspersoon: rechtsvorm en vestigingsplaats.	Opvragen van bestaande gegevens zoals bankafschriften, kredietdossiers (géén gevoelige gegevens!)	Opvragen van gegevens die in de toekomst gegenereerd worden (zoals toekomstige geldbewegingen op bankrekeningen)	Opvragen van vermogensgegevens; in principe historische gegevens (zie boven), maar dan in het kader van een strafrechtelijk financieel onderzoek (SFO). Een SFO is een speciaal onderzoek om uit te vinden welke winsten iemand met zijn criminele handelingen heeft behaald.
Formulier	→ 126nc	→ 126nd	→ 126ne	→ 126a
Aantallen (2008)*	6.000	7.000	44	?

Type gegevens en processen (rechtshulpverzoeken)

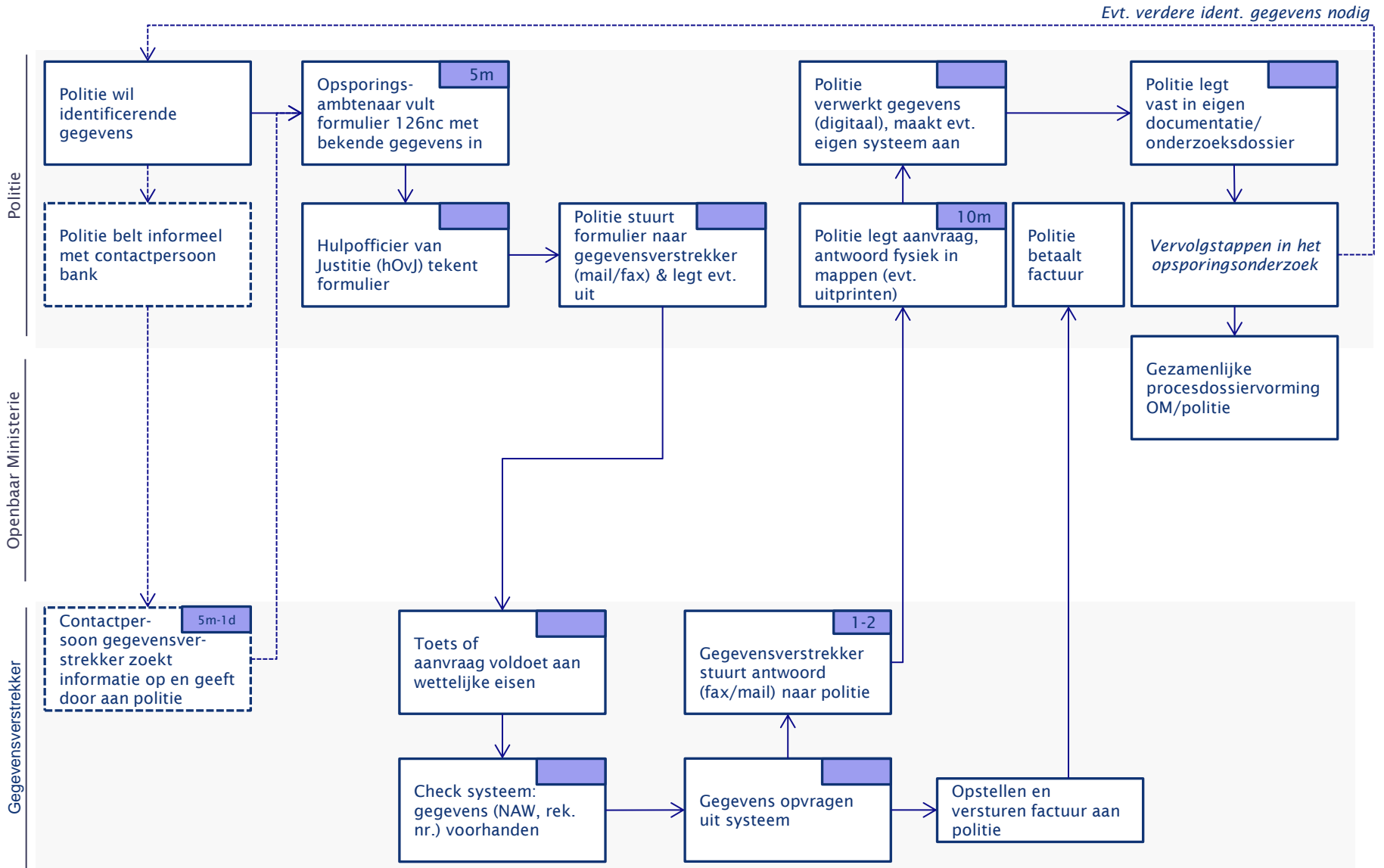
Aantallen*	Vorderen gegevens door Ovj	Vorderen gegevens door politie	Vorderen gegevens door Rechter-Commissaris	Totaal aantal rechtshulpverzoeken
2007	141	64	6	
2008	825	550	9	
2009	1.078	286	15	49.044

Huidig proces (hoofdlijnen)

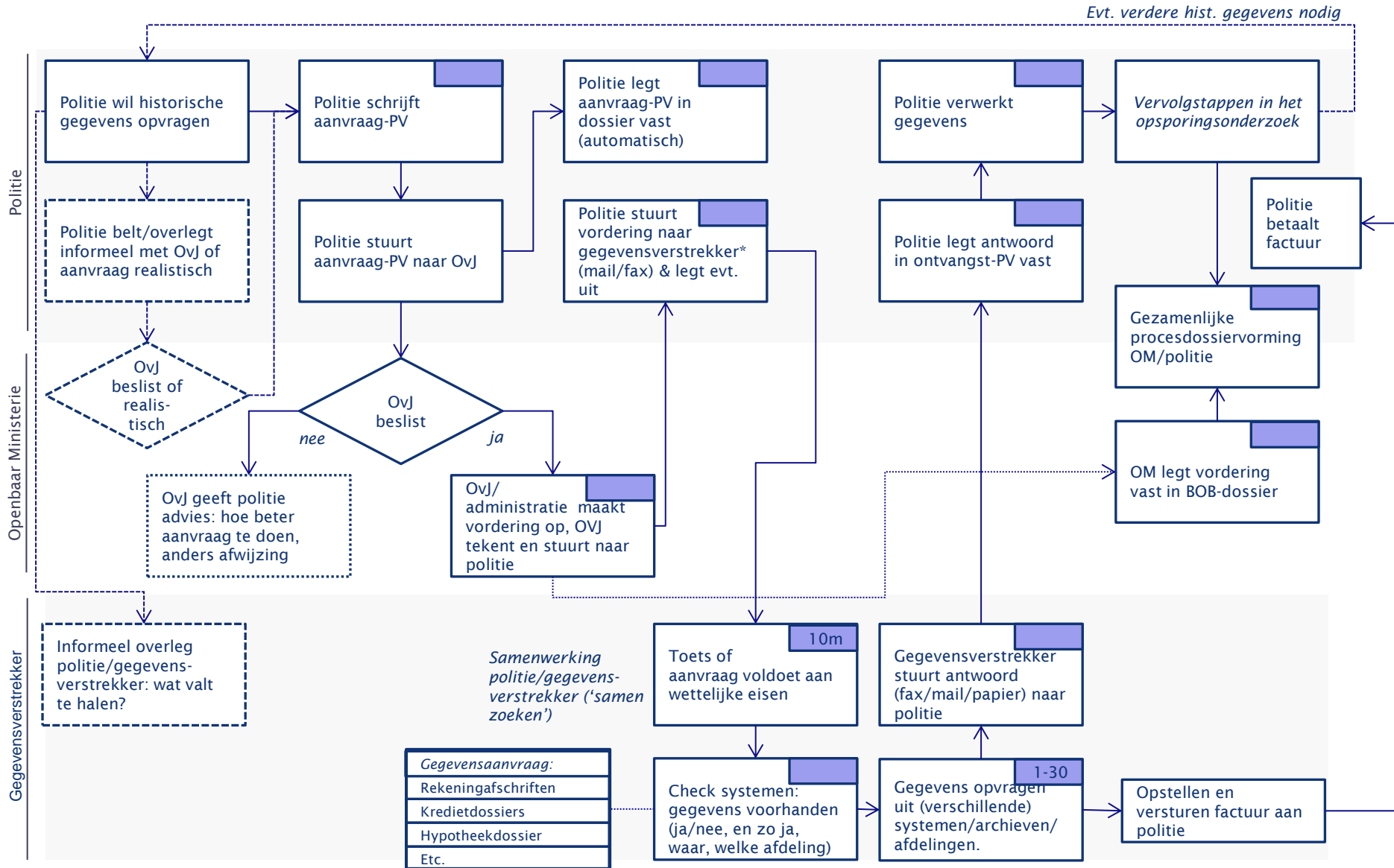

*Procesdossier wordt aan het eind van een onderzoek opgebouwd en bevat alle voor een strafproces belangrijke stukken van een onderzoek, dus ook andere PV's, vorderingen, etc.

Proces 126nc (identificerende gegevens)

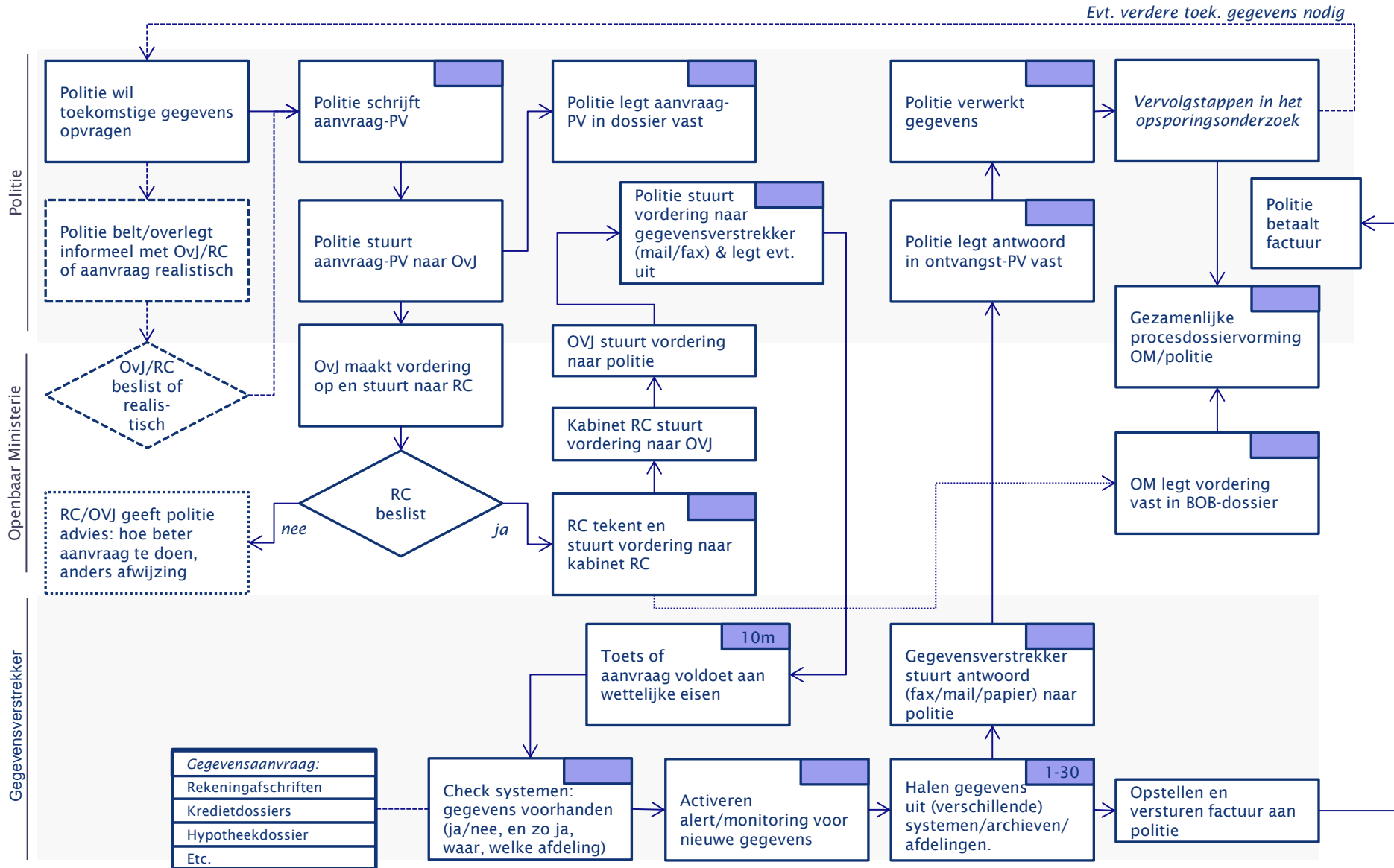

Proces 126nd (historische gegevens)

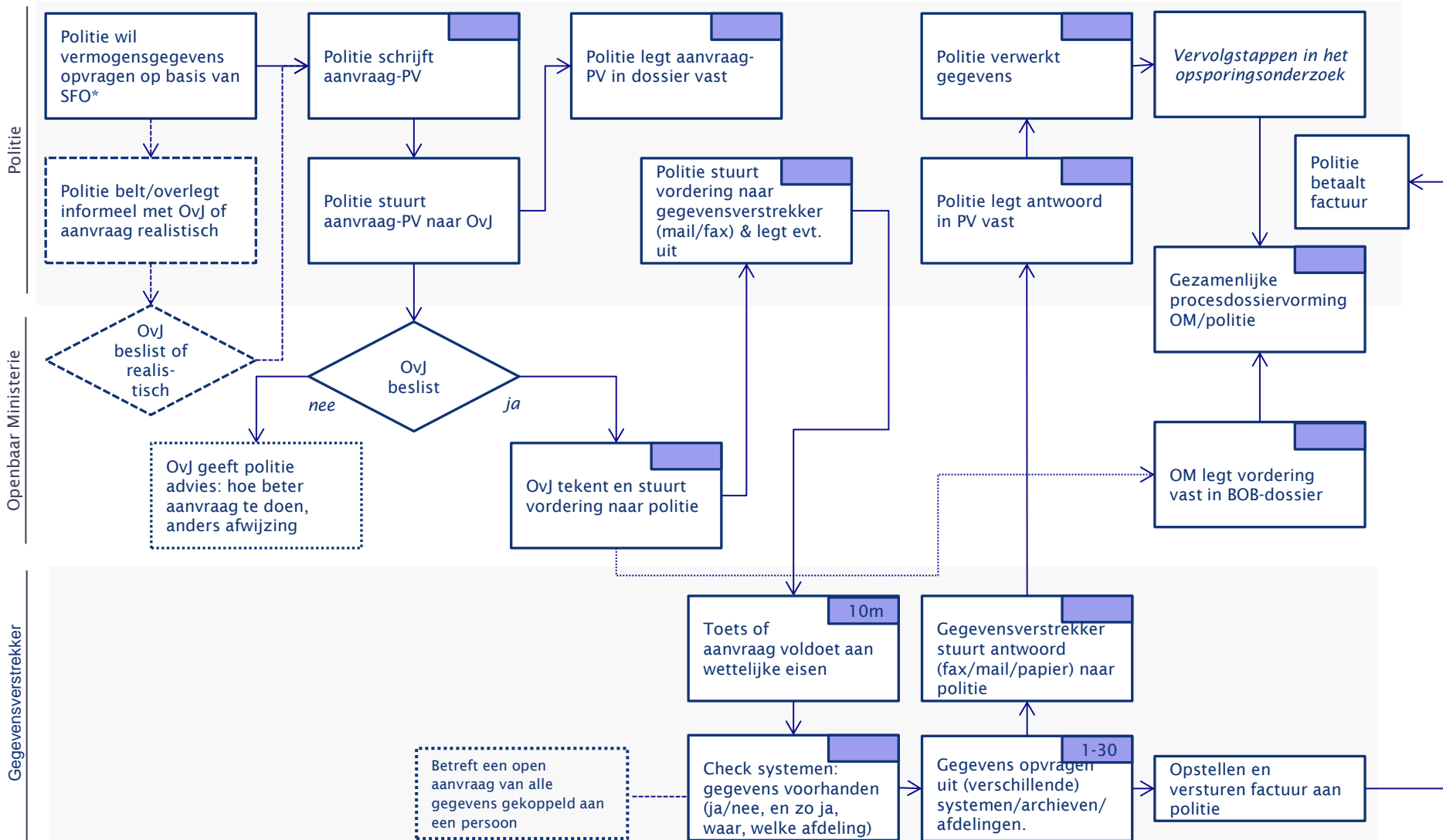
*Vaste contactpersonen gegevensverstrekker (bijvoorbeeld afdeling uitlevering)

Proces 126ne (toekomstige gegevens)

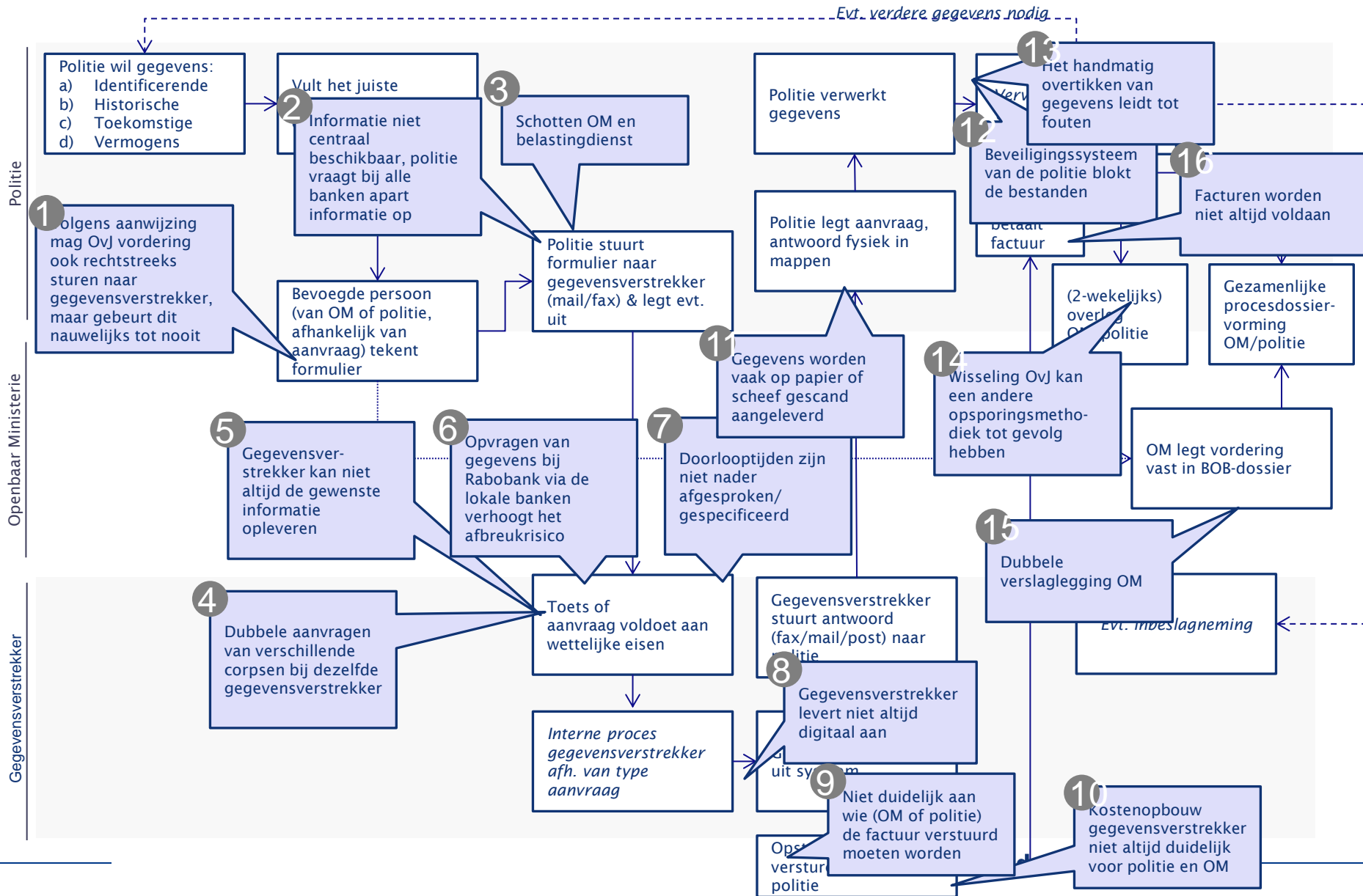
*bij machtiging RC is gegevensverstrekker verplicht om vanuit zichzelf nieuwe informatie aan te leveren

Proces 126a (vermogensgegevens)

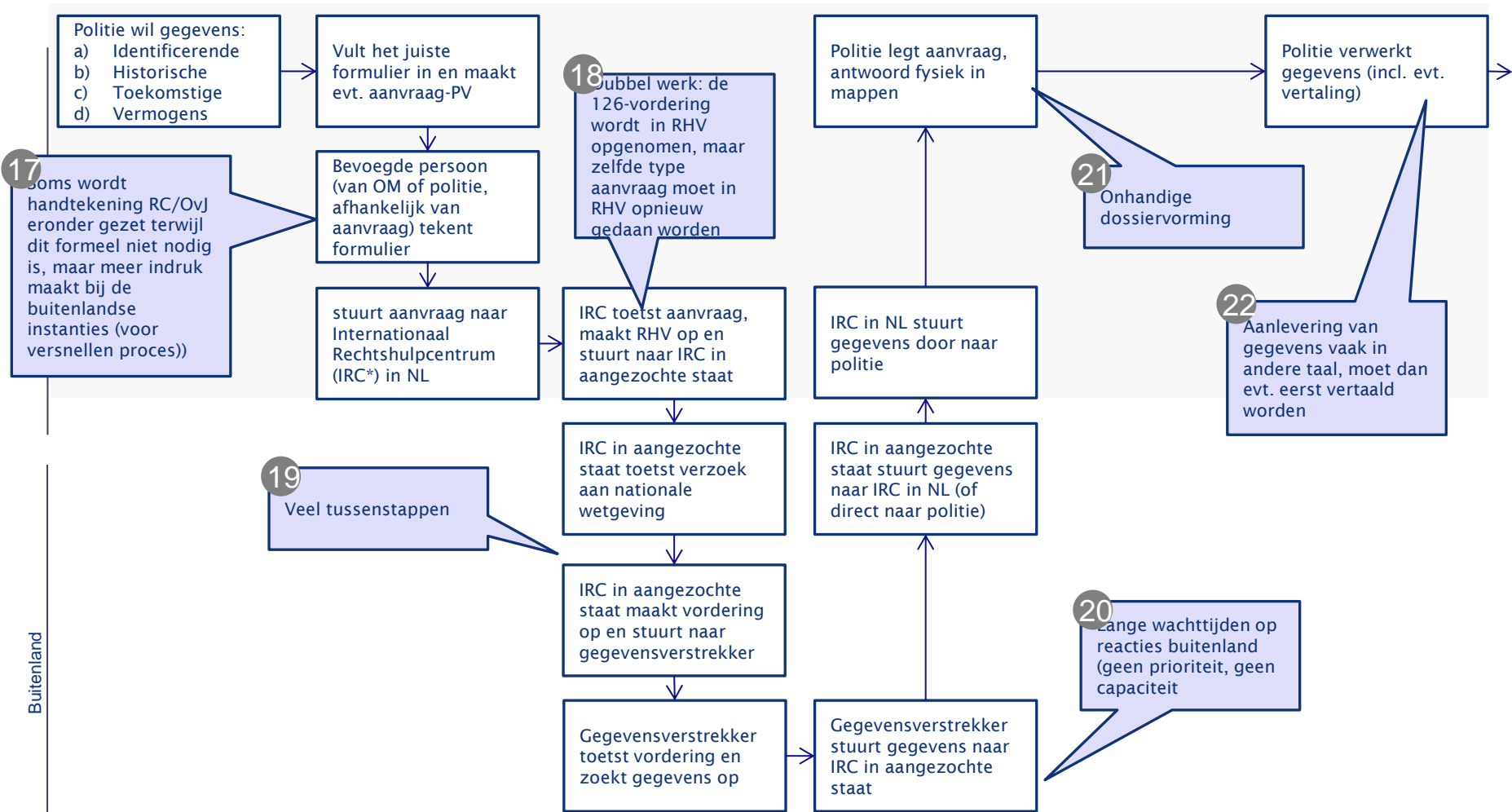

* Een SFO is een speciaal onderzoek om uit te vinden welke (criminele) handelingen een persoon heeft gepleegd

Huidig proces (hoofdlijnen): knelpunten

Rechtshulpverzoeken (hoofdlijnen): knelpunten

*IRC's zijn regionale samenwerkingsverbanden van politie en justitie die voor regiokorpsen en justitie aanspreekpunt zijn op het gebied van rechtshulpverzoeken

Samenvatting knelpunten & verbazingen

	Knelpunt/verbazing	126 nc	126 nd	126 ne	12 6a	Imp act
1	Volgens aanwijzing mag OvJ vordering ook rechtstreeks sturen naar gegevensverstrekker, maar gebeurt dit nauwelijks tot nooit		X	X	X	+
2	Informatie niet centraal beschikbaar, maar politie moet bij alle banken apart aanvragen (geen centraal bankenregister)	X				++
3	Schotten OM en belastingdienst	x	x	x	x	0
4	Dubbele aanvragen van verschillende politiekorpsen bij dezelfde gegevensverstrekker	x	x	x	x	++
5	Gegevensverstrekker kan niet altijd alle gevraagde informatie leveren (politie weet niet wat gegevensverstrekker kan leveren) (onervaren)		X	X	X	0
6	Opvragen van gegevens bij Rabobank moet via de lokale banken, waardoor afbreukrisico ontstaat (maar valt in praktijk mee)		X	X	X	0
7	Doorlooptijden zijn niet nader afgesproken/ gespecificeerd	X	X	X	X	+
8	Gegevensverstrekker levert niet altijd digitaal aan	X	X	X	X	+
9	Niet altijd duidelijk aan wie facturen moeten worden verstuurd	X	X	X	X	++
10	Kostenopbouw voor vergoeding gegevensverstrekking niet duidelijk voor politie en OM	X	X	X	X	+
11	Gegevens worden vaak op papier of scheef gescand aangeleverd, wat verwerking moeilijker maakt		X	X	X	++
12	Beveiligingssysteem van de politie blokt de bestanden		X	X	X	++
13	Politie typt gegevens over in ander format (assistent wordt ingeschakeld)		X	X	X	++
14	Wisseling OvJ kan een andere opsporingsmethodiek tot gevolg hebben		X	X	X	+
15	Dubbele verslaglegging OM		X	X	X	++
16	Facturen verstuurd door de gegevensverstrekker worden niet altijd voldaan	x	x	x	x	++

Samenvatting knelpunten & verbazingen

	Knelpunt/verbazing	Impact
17	Rechtshulpverzoeken: Soms wordt handtekening RC/OvJ eronder gezet terwijl dit formeel niet nodig is, maar meer indruk maakt bij de buitenlandse instanties (voor versnellen proces)	-
18	Rechtshulpverzoeken: Dubbel werk. De vordering wordt in RHV opgenomen, maar moet in RHV opnieuw gedaan worden	0
19	Rechtshulpverzoeken: Veel tussenstappen	+
20	Rechtshulpverzoeken: Lange wachttijden op reacties buitenland (geen prioriteit, geen capaciteit)	++
21	Rechtshulpverzoeken: Onhandige dossiervorming (deels originelen, verspreid over ketenpartners)	-
22	Rechtshulpverzoeken: Aanlevering van gegevens vaak in andere taal, moet dan evt. eerst vertaald worden	+

Toelichting verbazingen

Verbazing

- 1
 - Informatie niet centraal beschikbaar, maar politie moet bij alle banken apart aanvragen (geen centraal bankenregister)
 - Dubbele aanvragen van verschillende politiekorpsen bij dezelfde gegevensverstrekker

- 2
 - Gegevens worden vaak op papier of gescand aangeleverd, wat verwerking moeilijker maakt
 - Politie typt gegevens over in ander format (assistent wordt ingeschakeld)
 - Geen eenduidig format, waardoor optisch inlezen moeilijk is

- 3
 - Niet altijd duidelijk aan wie facturen moeten worden verstuurd
 - Facturen voor gegevensverstrekking worden niet altijd betaald
 - Kostenopbouw niet transparant
 - Oorspronkelijke aanwijzing is niet meer eenduidig

Toelichting

- De politie heeft bij aanvang van het onderzoek geen zicht op waar de verdachte bankiert. Deze informatie wordt opgevraagd door aan alle banken een 126nc-vordering te versturen. Vervolgens wordt indien van toepassing een 126nd, 126ne en/of 126a verstuurd
- Politiekorpsen kunnen landelijk registreren waar welke personen in een opsporingstraject worden vervolgd maar maker er geen goed gebruik van (MRO's), waardoor voor kan komen dat bijv. Groningen en Zwolle dezelfde uitvraag doen.
- Banken leveren over het algemeen digitaal aan. De firewall van de politie blokt echter in veel gevallen de mail. Gevolg is dat er op papier wordt aangeleverd, waardoor er extra administratieve handelingen ontstaan, in enkele gevallen zelf 1 FTE extra op een team van 10 FTE
- Banken krijgen op basis van de Aanwijzing gegevensverstrekking financiële dienstverleners/Aanwijzing opsporingsbevoegdheden een vergoeding: 10 € per identificerend gegeven of 70 €/uur voor meerdere gegevens (ex. btw). Betaalinstellingen zoals CCV en Equens ontvangen geen vergoeding.
- Enkele korpsen melden op de vordering het factureringsadres
- Algemeen factureringsadres (CVOM) kan geen digitale aanlevering in bulk ontvangen, waardoor veel op papier wordt aangeleverd.

Ideaal proces: wensen

Politie

- Met één druk op de knop alle informatie op subjectniveau verkrijgbaar (binnen het juiste juridisch kader)
- Aanlevering van gegevens in werkbaar (Excel) & toetsbaar (PDF) bestand (bijv. met hashcode)
- Generiek bevel (op subjectniveau) voor vorderen gegevens, i.p.v. altijd nieuwe aanvragen

OM

- Hoge kwaliteit financiële rechercheurs
- Aanvragen: uitgewerkt voorstel waar OvJ alleen maar handtekening onder zou moeten zetten
- Vroegtijdige check of gegevens al opgevraagd zijn (en door wie)
- Uniformiteit in aanvraag-pv's, -formulieren en (digitale) aanlevering
- Centraal aanvraagpunt

Financiële instellingen

- Uniformiteit vorderingen
- Eén aanspreekpunt bij politie/OM (voor de bulk)
- Automatisering (beveiligd, geautoriseerd)
- Weten wat met verstrekte informatie gebeurt (is er bijv. aanleiding voor review klantrelatie? Zie ook all-crimes-approach van de FIU)
- Wettelijke dekking

Haalbaar proces

Algemeen

- Het proces moet zowel bulk als maatwerk kunnen bedienen

Aanvraag

- Aanvragen van gegevens moet via een generiek bevel (machtiging) op subjectniveau kunnen, maar...
- ... bij specifieke aanvragen is een duidelijke bevraging nodig met beschrijving van wat de aanvrager precies wil hebben
- Vervolgens wordt de aanvraag getoetst door een centraal loket van politie/OM (bijv. BOB-kamer).
- Het centraal loket stuurt de aanvraag naar een centraal contactpunt van de gegevensverstrekker.

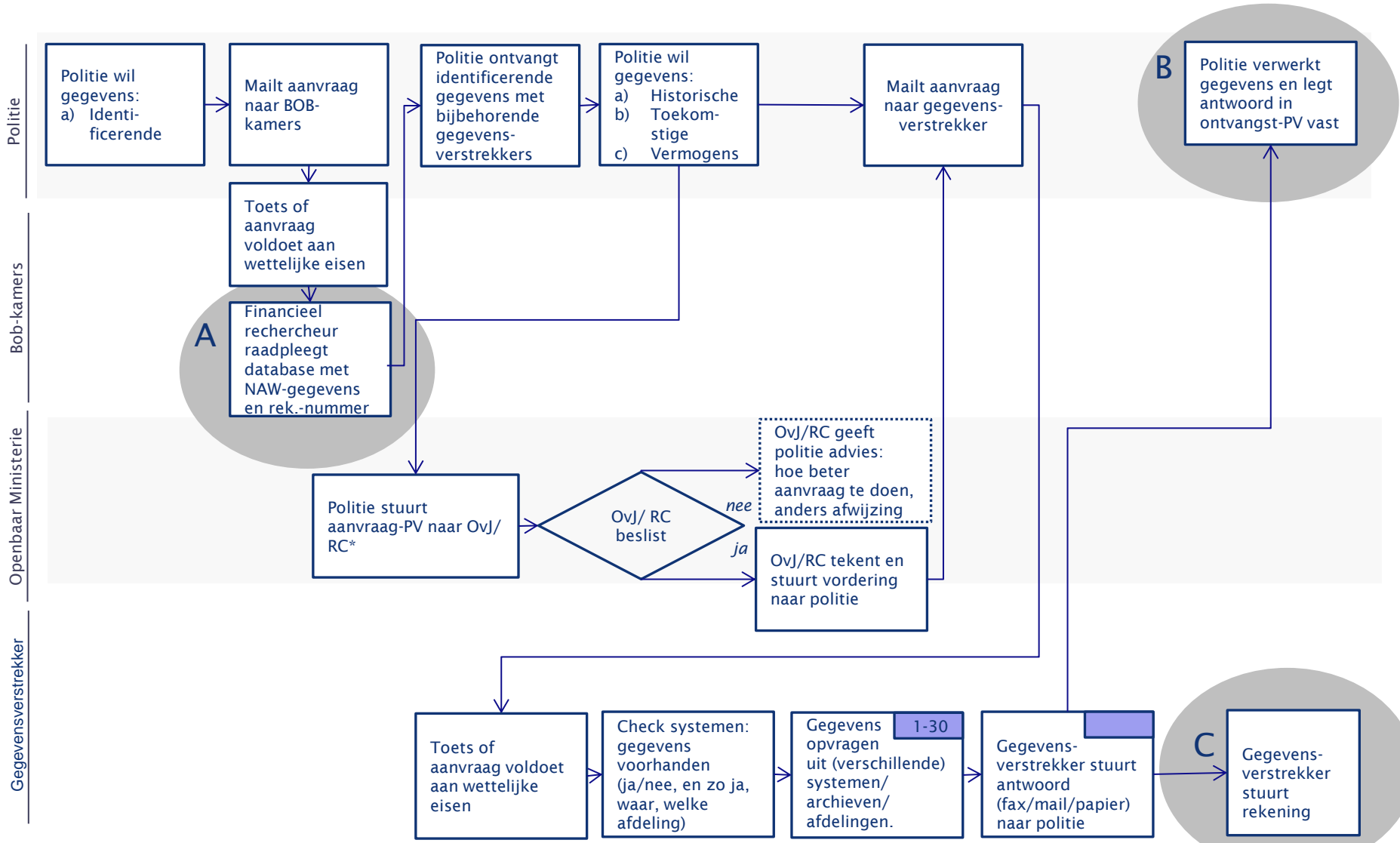
Intern proces gegevensverstrekker

- De interne processen van de gegevensverstrekkers verschillen te zeer om er eenzelfde proces van te maken voor alle gegevensverstrekkers. Er zijn verbetertrajecten per bank.
- Er is een juridisch kader nodig voor overleg tussen aanvrager en gegevensverstrekker tijdens het uitleveringsproces. Tegenwoordig is diepergaand overleg officieel niet mogelijk, maar vaak wel nodig. Duidelijke overleggen tussen verstrekker en aanvrager zouden helpen efficiënter en effectiever aan te leveren.

Aanlevering

- De gegevens worden bij een centraal loket van politie/OM aangeleverd.
- De facturen worden naar een centraal loket (bijv. CVOM) gestuurd. Hiervoor staan er duidelijke instructies op het aanvraagformulier (kenmerk, adres, etc.)/zijn er duidelijke afspraken gemaakt.

Langetermijnoplossing: toekomstig proces op hoofdlijnen

*Aanvraag toekomstige gegevens wordt naar RC verstuurd, aanvraag historische gegevens en vermogensgegevens naar OvJ

Details langetermijnoplossing: A raadpleging via bankrekeningenregister en BOB-kamer

Centraal
bankrekeningen-
register
(identificerende
gegevens)

BOB-kamer

Eigenschappen centraal bankrekeningenregister

- Het bankrekeningenregister houdt alleen identificerende gegevens bij. Dit betekent dat mutaties o.i.d. niet via dit register in te zien zijn.
- Opvragen van identificerende gegevens gebeurt in toekomst via dit register (ook voor rechtshulpverzoeken vanuit het buitenland).
- Wordt dagelijks geüpdatet (verplichting banken om de gegevens actueel te houden).
- Belangrijk criterium voor het register is dat het in lijn dient te zijn met Wpg en Wbp
- Het register kan bij een onafhankelijke instantie (niet politie!) belegd worden (zie volgende slide voor voorbeelden).
- Als het bankrekeningenregister bij een onafhankelijke instantie belegd is, valt het onder Wbp, niet Wpg. Volgens de Wbp mag een instantie gegevens opslaan bijv. als zij er toe wettelijk verplicht is. Bewaartermijnen zijn dan geen groot probleem. Als de database bij de politie belegd is, worden de gegevens 'politiegegevens', en dan heeft men te maken met kortere bewaartermijnen. Bovendien is de vraag of het beleggen van de informatie bij de politie wenselijk is i.h.k.v. privacy.
- Toegang tot de gegevens:
 - *Of:* alleen via medewerker bankrekeningenregister (die na vordering tot verstrekking gegevens ertoe verplicht is). Voordeel: onafhankelijkheid, minder gevoelig qua privacy. Hoeft dan ook niet via BOB-kamer, maar kan via hOvJ van korpsen (i.i.g. niet elke ambtenaar).
 - *Of:* via geautoriseerde persoon BOB-kamer.
- Belangrijk is dat registratie van bevragingen oftewel een audit plaatsvindt ('wie heeft wanneer welke bevraging gedaan?'). Dit dient om de rechtstaat te waarborgen.
- Verstrekking van gegevens gebeurt digitaal.

Taken BOB-kamer

- De BOB-kamer fungeert als centraal punt voor bulk-vorderingen van historische/toekomstige gegevens. Bulk-vorderingen zijn vorderingen die geen nader overleg met de uitleverende instantie vereisen (bijvoorbeeld een simpele vordering 'bankafschrift van de afgelopen twee weken').
- De BOB-kamer toetst de uitvraag: voldoet de aanvraag aan wet- & regelgeving?
- Checkt op dubbele uitvragen: zijn de gegevens al eerder opgevraagd?
- Zet handtekening bevoegde persoon op vordering
- Slaat historie van gedane uitvragen op, voor zover niet in strijd met Wpg
- Gebruiken hit/no-hit-filter: zijn de gegevens al opgevraagd door een ander korps? Volgens de Wpg mogen deze gegevens in bepaalde gevallen namelijk gebruikt worden. Contactgegevens eerste opvrager dienen aan de volgende opvrager verstrekt te worden indien toegestaan. Hierdoor kan dubbele belasting worden voorkomen.
- Verschillende autorisatiegraden voor bevragingen: niet iedereen kan zomaar alles opvragen. Toegang bankenregister (indien dit via de BOB-kamer gebeurt) kan vanaf hOvJ, het vorderen transacties e.d. vanaf OvJ/RC.
- De BOB-kamer heeft bovendien een analysefunctie en fungeert als expertisecentrum. Kennis van financiële recherche (evt. uitbesteding bepaalde taken van financiële recherche?). Adviseert korpsen over welke gegevens zij zouden moeten opvragen.
- Maakt afspraken met gegevensverstrekkers over hoe de gegevens aangeleverd worden en treft maatregelen hiervoor (bijv. om versleutelde bestanden te kunnen ontvangen).

Open vragen

- Wat zijn de belemmeringen vanuit Wpg en Wbp?
- Wie heeft toegang tot de gegevens?
- Wat gaat het kosten?

Landen met een centraal bankrekeningenregister

 Landen die over een centraal bankrekeningenregister beschikken

 Landen die over een centraal bankrekeningenregister nadenken

Duitsland

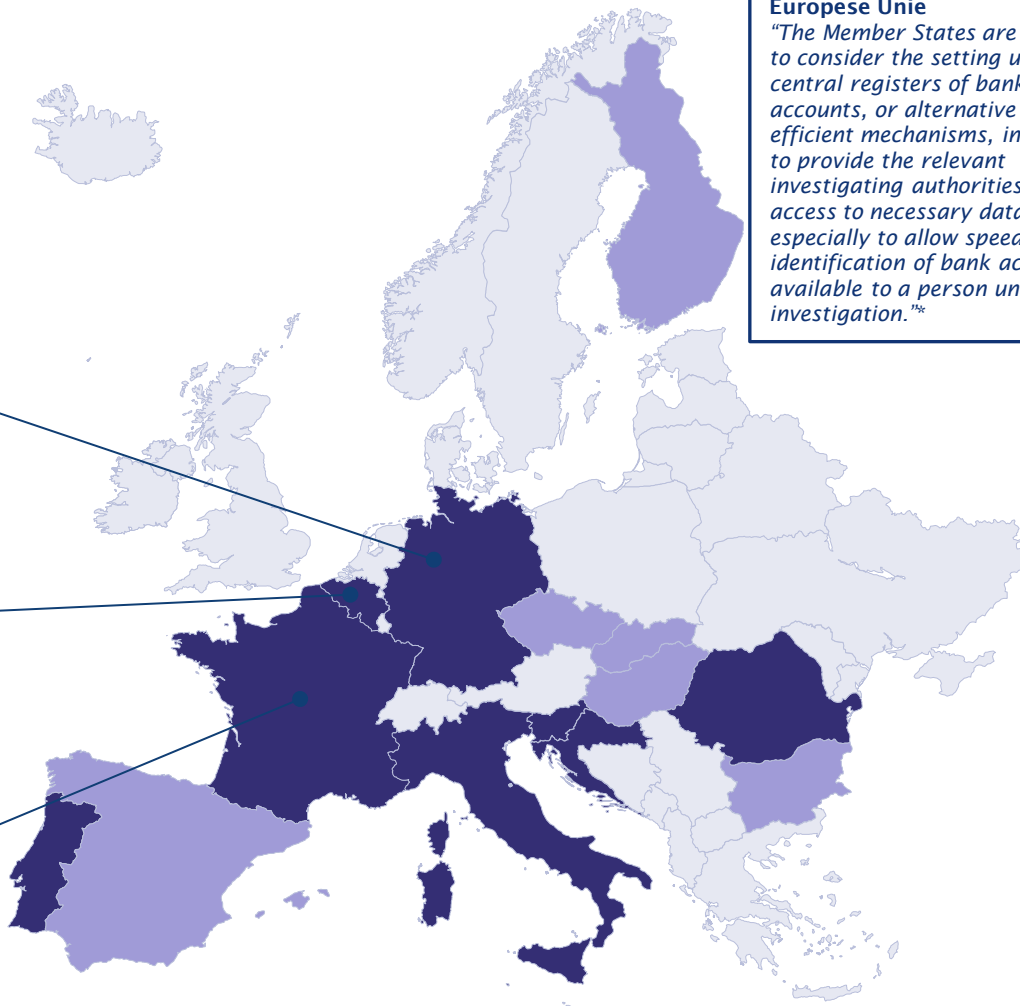
Banken zijn verplicht om in een masterbestand bepaalde gegevens van hun klanten in te voeren (NAW-gegevens, geboortedatum, machtigingen). De BaFin (toezichthouder voor financiële markten) kan – ook in opdracht van opsporingsdiensten – zonder dat banken hiervan kennis nemen de gegevens geautomatiseerd opvragen.

België

In België vervult de nationale bank (NBB) de rol van een centraal bankenregister. De NBB is belast met het oprichten van een Centraal Aanspreekpunt (CAP). Iedere bank-, wissel-, krediet- en spaarinstelling is ertoe gehouden om de identiteit van de cliënten en de nummers van hun rekeningen en contracten kenbaar te maken bij het CAP.

Frankrijk

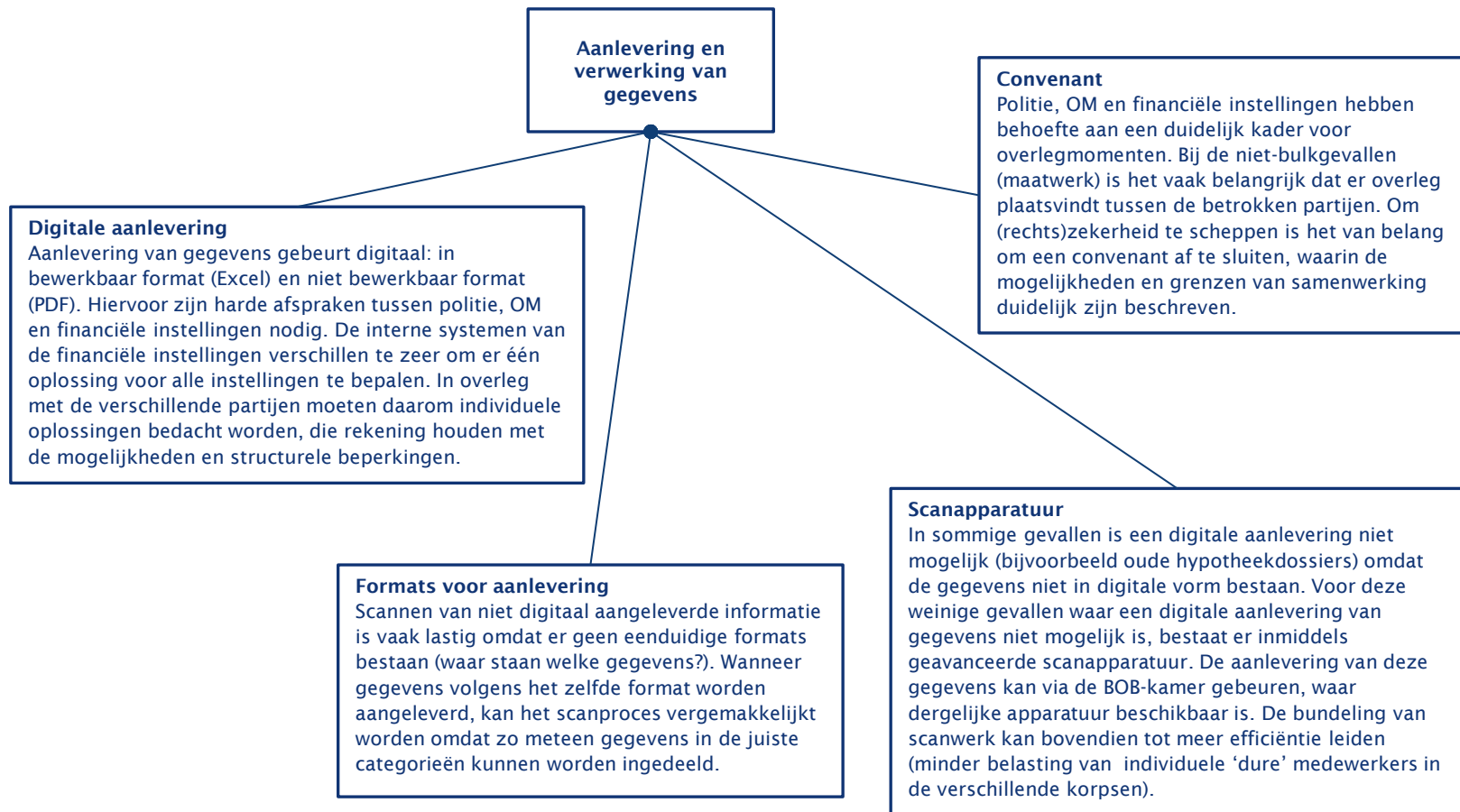
In het registratiesysteem FICOBA – *Fichier des comptes bancaires et assimilés* staan alle bankrekeningen die in Frankrijk zijn geopend geregistreerd. Gegevens zijn details over de rekeninghouder en type rekening. Maakt onderdeel uit van een agentschap van het ministerie van financiën.

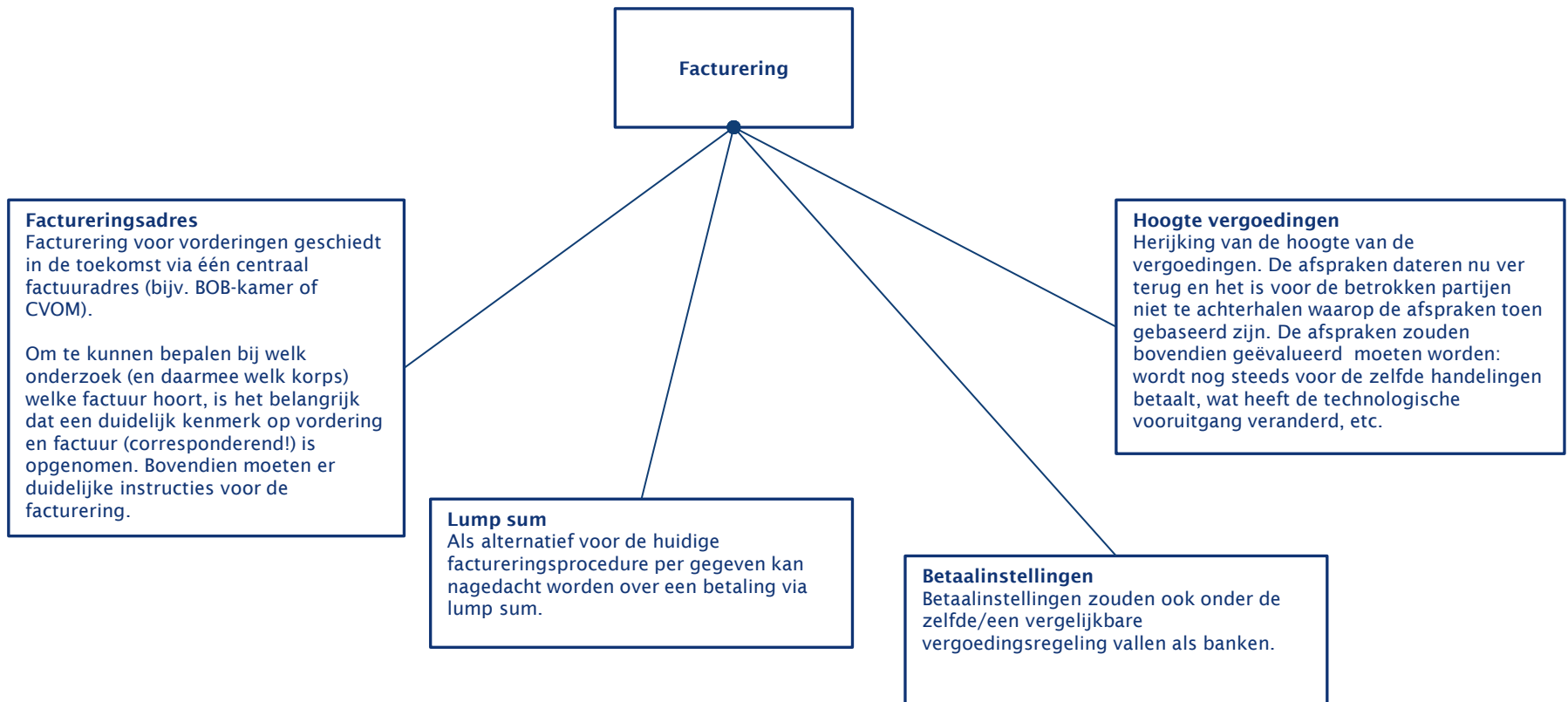
Europese Unie

*"The Member States are invited to consider the setting up of central registers of bank accounts, or alternative efficient mechanisms, in order to provide the relevant investigating authorities with access to necessary data, especially to allow speedy identification of bank accounts available to a person under investigation."**

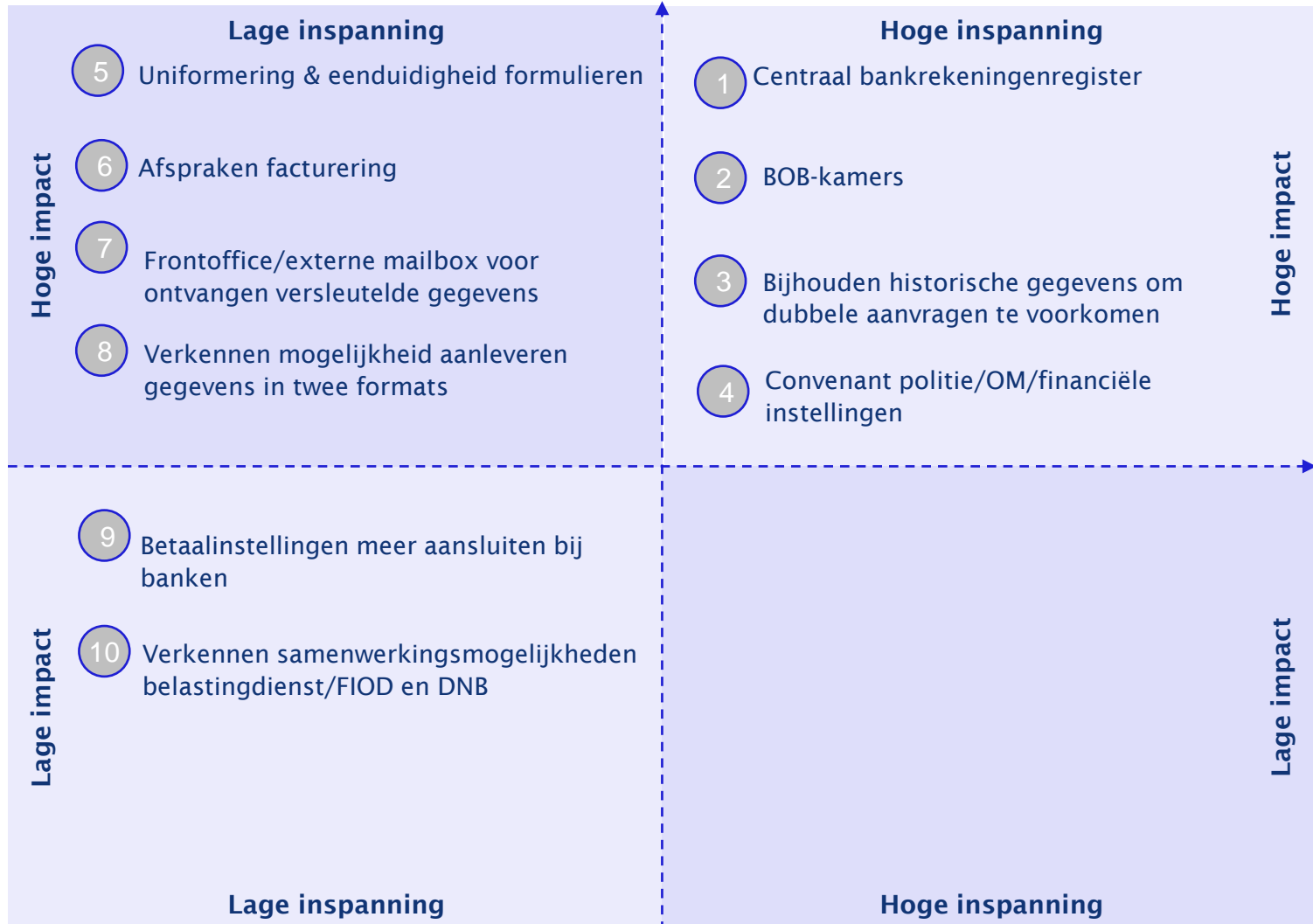
Details langetermijnoplossing: B verwerking van gegevens

Details langetermijnoplossing: C facturering

Overzicht oplossingsrichtingen

Kortetermijnoplossingen: 'quick wins'

5

Uniformering & eenduidigheid formulieren

- De formulieren zouden eenduidiger en eenvoudiger gemaakt kunnen worden.
- Er is een duidelijke aanwijzing nodig over wat opgevraagd kan worden met de verschillende formulieren (aankruisen). Deze aanwijzing kan in overleg met de ketenpartners op relatief korte termijn aangepast worden.

6

Facturering

- De betrokken partijen zouden afspraken kunnen maken over één factuuradres voor alle vorderingen (in de toekomst: BOB-kamers/CVOM?) om onduidelijkheid te voorkomen.
- Er is een duidelijk (corresponderend!) kenmerk nodig op zowel vordering als factuur, zodat duidelijk is welke factuur bij welk onderzoek hoort.
- Evt. herijking van de hoogte van de vergoedingen.
- Evt. betaling via lump sum i.p.v. per gegeven.
- Onderzoeken of betaalinstellingen onder zelfde/vergelijkbare regeling kunnen vallen als banken.

7

Frontoffice/externe mailbox voor ontvangen versleutelde gegevens

- Door inrichten van een frontoffice of een externe mailbox waar beveiligde bestanden naartoe kunnen worden gestuurd, zou de politie versleutelde gegevens kunnen ontvangen (kan nu vaak niet). Er lopen al verschillende trajecten met banken.
- Deze maatregel kan op relatief korte termijn geïmplementeerd worden.

8

Aanlevering gegevens in twee formats

- Digitaal aangeleverde bestanden zijn voor de politie vaak niet bewerkbaar (PDF).
- Verkennen van mogelijkheden van aanleveren van gegevens in twee formats: één niet-bewerkbaar (PDF, als bewijsmiddel) en één bewerkbaar (Excel, om er berekeningen mee te kunnen doen). De bestanden kunnen bovendien nog met een unieke hashcode worden voorzien om manipulatie te voorkomen.
- Hierover zouden duidelijke afspraken met de betrokken partijen gemaakt kunnen worden.
- Omdat de interne processen en (ICT-)mogelijkheden per financiële instelling verschillen, zou er met deze verschillen rekening moeten worden gehouden

Overige oplossingsrichtingen

Samenwerking belastingdienst/ FIOD en DNB

10

- De belastingdienst kan al veel gegevens verkrijgen die de politie nodig heeft.
- Een verkenning van mogelijkheden voor samenwerking met belastingdienst/FIOD en DNB lijkt daarom zinvol. Er dient echter rekening te worden gehouden met de wettelijke beperkingen voor dieper gaande samenwerking.

Betaalinstellingen

9

- Betaalinstellingen zouden meer kunnen aansluiten bij banken om bij verdere ontwikkelingen beter betrokken te worden.
- Kijken of betaalinstellingen niet ook onder het vergunningsstelsel (kunnen) vallen zoals de banken.
- De branchevereniging VBIN zet hiervoor al eerste stappen.

Bijhouden van gegevens

?

- Om dubbele aanvragen te voorkomen zou kunnen worden gekeken naar mogelijkheden van het bijhouden van historische gegevens oftewel het bijhouden van welk korps reeds een bevraging heeft gedaan (voor zover niet in strijd met wettelijke bewaartermijnen, zie bijv. art. 14 Wpg)
- Hit/no-hit alert: er wordt gecheckt of gegevens al door een ander korps zijn opgevraagd. Bij 'hit' worden contactgegevens korps doorgegeven. Hiervoor dient nog onderzocht te worden of OvJ/RC nog geïnvolveerd moet zijn voor het opvragen van gegevens bij het andere korps.
- Voorwaarde voor een dergelijke oplossingsrichting is echter dat er een ICT-systeem is waar een dergelijke hit/no-hit check mogelijk is.

Convenant tussen politie, OM en financiële instellingen

?

- Een convenant dat de mogelijkheden voor samenwerking tussen de verschillende partijen beter en eenduidig regelt, zou kunnen helpen het 'grijze gebied' te verlaten waarop de samenwerking tussen deze partijen nu vaak plaatsvindt.

Lopende initiatieven: overheid

Gemeenschappelijke BOB-kamers

- In het kader van 'minder regels, meer op straat' is besloten om gemeenschappelijke BOB-kamers in te richten waarin (uiteindelijk) alle BOB-activiteiten worden uitgevoerd. Hierin worden de werkprocessen van politie en OM op elkaar aangesloten.
- In een eerste fase worden BOB-kamers in een aantal regio's ingericht en is de focus alleen gericht op interceptie. De processen voor andere BOB-middelen (incl. opvragen bankgegevens) worden later toegevoegd.

Juli 2013 voor interceptie, uitbreiding naar andere BOB-middelen geen deadline bekend

Digitaal procesdossier

- Dossievorming is tot heden gekenmerkt door grote hoeveelheden papier, die gekopieerd en per post verstuurd worden. Daarom is door de LCIO politie een roadmap opgesteld om de digitale uitwisseling van dossiers mogelijk te maken. Doel is om binnen 5 jaar alle dossierstukken van politie naar OM digitaal aan te leveren

2016

Aanvalsprogramma Informatievoorziening politie 2011-2014

Met oog op verbetering van de ICT-voorzieningen is in september 2011 het Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie 2011-2014 gepresenteerd. Onderdeel hiervan is het beter aansluiten van verschillende ICT-systemen op elkaar, waardoor beoogd wordt:

- Meer gebruiksgemak en grotere bruikbaarheid van systemen
- Minder verlies van gegevens
- Meer en betere informatie-uitwisseling tussen politie en partners
- Meer flexibiliteit en toekomstvastheid van de informatievoorziening
- Lagere kosten ICT-beheer

2014

Ontwikkelingen bij het OM

Bij het OM lopen verschillende initiatieven, waaronder:

- Uniforme richtlijnen voor landelijk intranet
- Overstap van Compas naar GPS
- Ontwikkelen van één uniform formulier voor vorderingen

Lopende initiatieven: financiële instellingen

ABN Amro

Bij ABN Amro lopen een aantal initiatieven die raakvlak hebben met BOB-vorderingen:

- Inventarisatie van mogelijkheden om aan te sluiten bij de BOB-kamers.
- Intern wordt gekeken of men niet toch werkbare bestandformats kan aanleveren. Tot nu toe lukte dat nog niet.

SNS

- SNS werkt volgens 'het nieuwe werken', bijna alles wordt digitaal gedaan.
- Versleutelde bestanden verstuurt SNS aan externe mailbox van de politie, zodat deze door de politie ook geopend kunnen worden.

Rabobank

- Rabobank is bezig met een interne analyse van hun eigen processen, met als doel automatisering en voorkomen van overtypen/dubbel werk.
- Bovendien wordt een elektronisch meldformulier ontwikkeld, waarbij automatisch informatie uit verschillende interne bronnen van de bank bij elkaar gehaald kan worden.

Betaalinstellingen

- Recentelijk is de VBIN (Vereniging van Betaalinstellingen Nederland) opgericht, die o.a. als centraal aanspreekpunt voor (beleids)zaken rondom vorderingen en gegevensuitlevering wil ageren

Interviews

Interviews	Organisatie
Desiree de Vrught en Thom de Jong	Ministerie van Veiligheid en Justitie
Thomas Voskuil	OM/Landelijk Coördinator bestrijding horizontale fraude
Hennie Verbeek-Kusters	FIU Nederland
Willem Bladder	Politie/Teamchef Team Financiële Recherche Twente
Jos Wiechman	Politie/Recherche Rotterdam-Rijnmond
Williejan van Lankveld	Politie/Nationale Recherche
Debby Westerbeek	Politie MW-Brabant
Roel Holvast	Ministerie van Veiligheid en Justitie
Frank Haksteeg	ABN Amro
Tessa de Wit	ING Nederland
Erna van den Heuvel	Rabobank
Robbert Springorum	FIU Nederland
Pim van der Veer en Ton van Eldijk	Politie/Eenheid Oost, Bureau Financiële Recherche
Jenny Laros	OM/Programma BOB-kamers

Workshops

Workshop 1: Toetsing processen en knelpunten	Organisatie
Peter Roebroek	KLPD
Jack Baselier	KLPD
Pieter van Nieuwenhuyzen	OM
Frank Haksteeg	ABN Amro
Abe Jansen	Recherche Rotterdam-Rijnmond
Richard Nagtzaam	Programma BOB-kamers
Johan Burgel	Programma BOB-kamers
Bart Rijntalder	CCV (actief op het gebied van pin- en Chipknipautomaten en specialist in verwerking en online autorisatie van financiële- en spaarkaarttransacties)

Workshops

Workshop 2: Herontwerp proces	Organisatie
Peter Roebroek	KLPD
Debby Westerbeek	Recherche Midden-West Brabant
Pieter van Nieuwenhuyzen	OM
Frank Haksteeg	ABN Amro
Gert de Jong	ABN Amro
Erna van den Heuvel	Rabobank
Mirja Kikkert	SNS
Bart Rijntalder	CCV (actief op het gebied van pin- en Chipknipautomaten en specialist in verwerking en online autorisatie van financiële- en spaarkaarttransacties)
Pim van der Veer	FinEC
Ton van Eldijk	Eenheid Oost, Bureau Financiële Recherche

Bijlage: resultaten nulmeting AL ZwaCri

Opvragen bankgegevens

Uitgangspunt: standaardonderzoek van 9 maanden en

Aantal keren dat bevraging plaatsvindt:

Minimaal per onderzoek	35
Maximaal per onderzoek	50

Tijdbesteding per keer bevraging in minuten minimaal

	OAL	AL
Vorbereiding	15	15
Aanvragen	24	36
Uit- en verwerken	360	120
Vastleggen	18	42
totaal:	417	213
	(7 uur)	(3,5 uur)

Tijdbesteding per keer bevraging in minuten maximaal

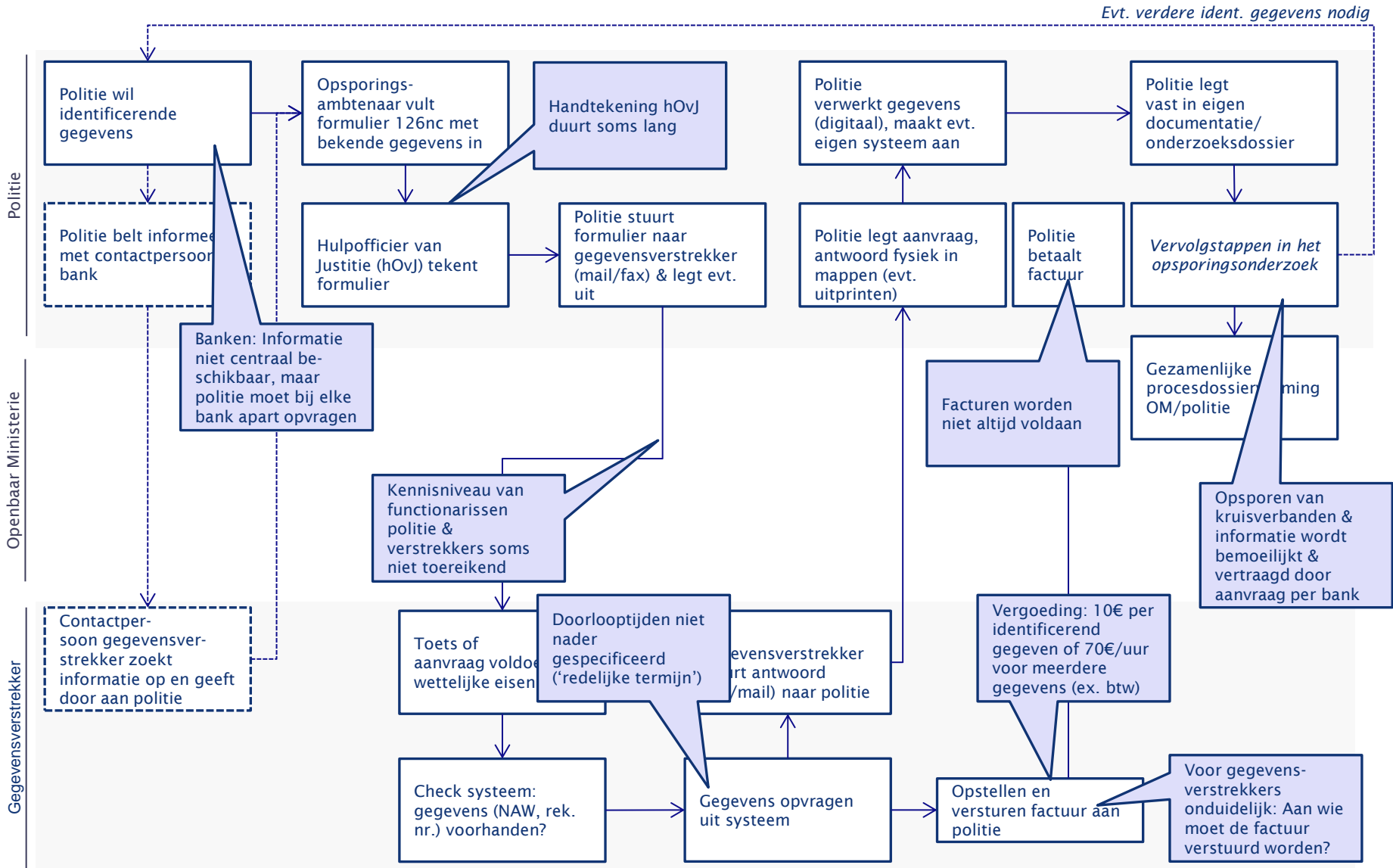
Vorbereiding	30	30
Aanvragen	48	72
uit- en verwerken	1620	540
Vastleggen	54	126
totaal:	1752	768
	(29 uur)	(13 uur)

gemiddeld:	1084,5	490,5
	(18 uur)	(8 uur)

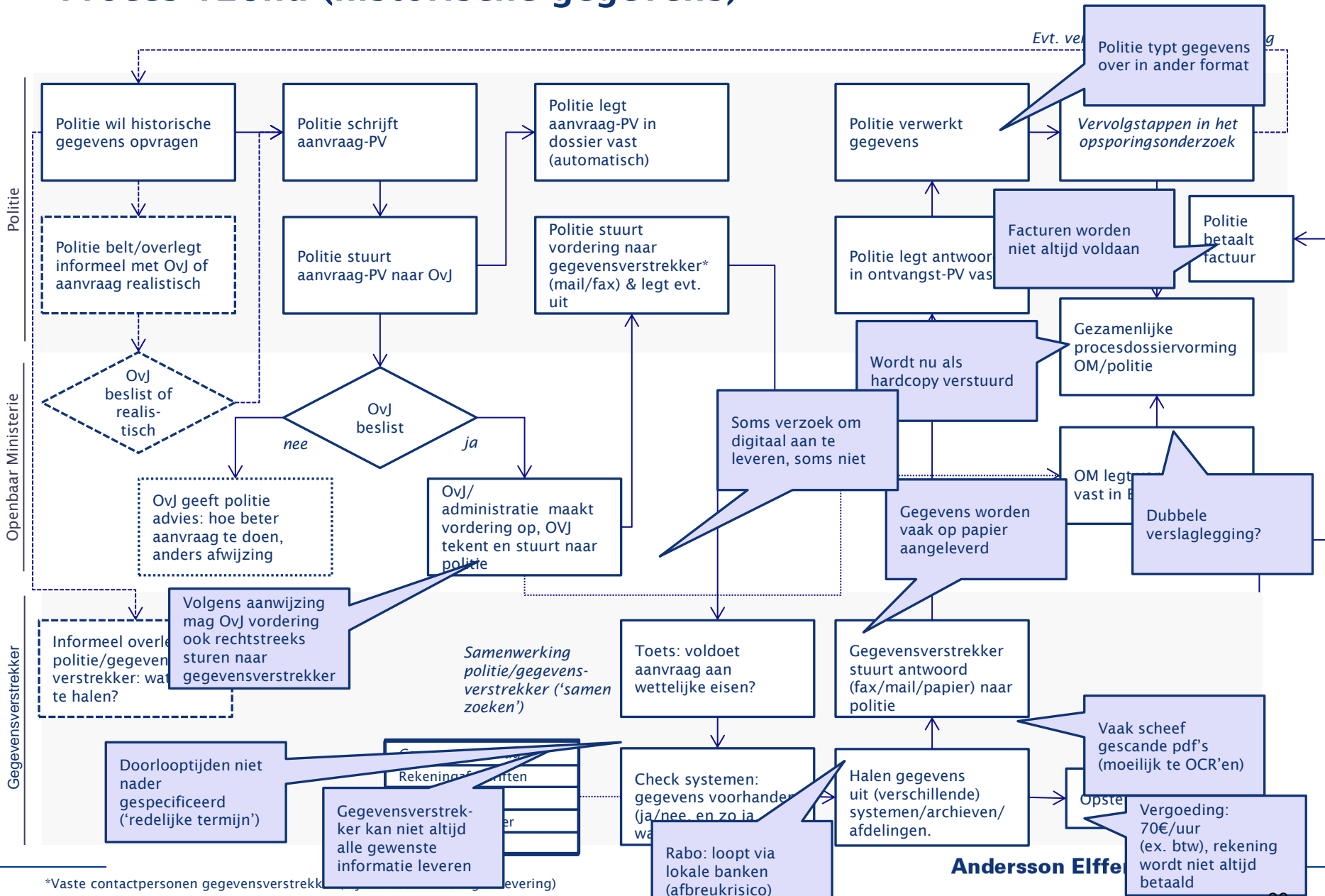
Samengevat:

Bij een standaardonderzoek vindt 35 tot 50 keer een bevraging plaats, waarbij de als **onnodig** ervaren tijdbesteding gemiddeld ruim 1000 minuten per aanvraag bedraagt. Bij een minimumbevraging van 35 x per onderzoek betekent dat ruim 35000 minuten. Per onderzoek gaat dus gemiddeld minimaal ca. 600 uur verloren aan onnodige handelingen.

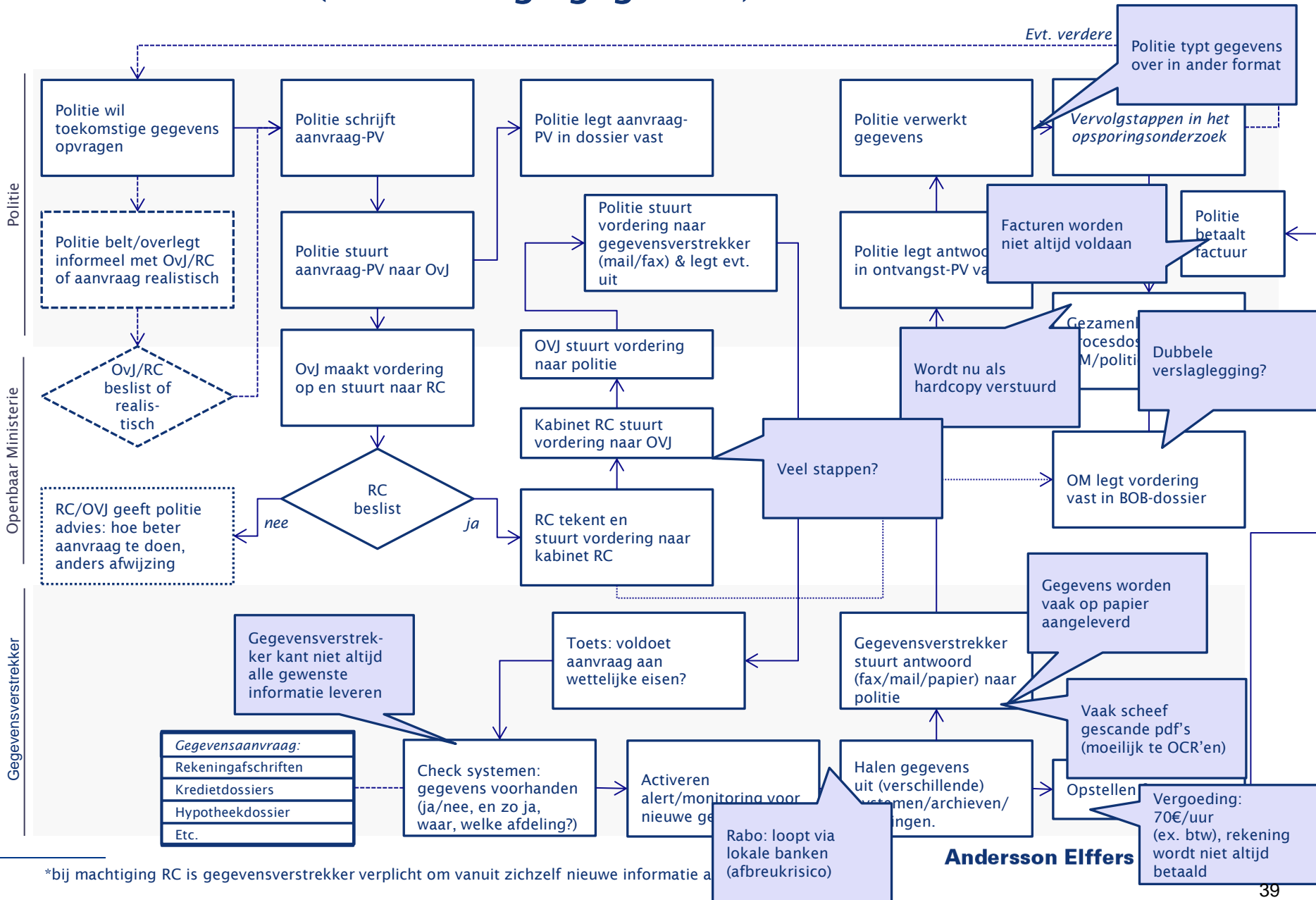
Proces 126nc (identificerende gegevens)

Proces 126nd (historische gegevens)

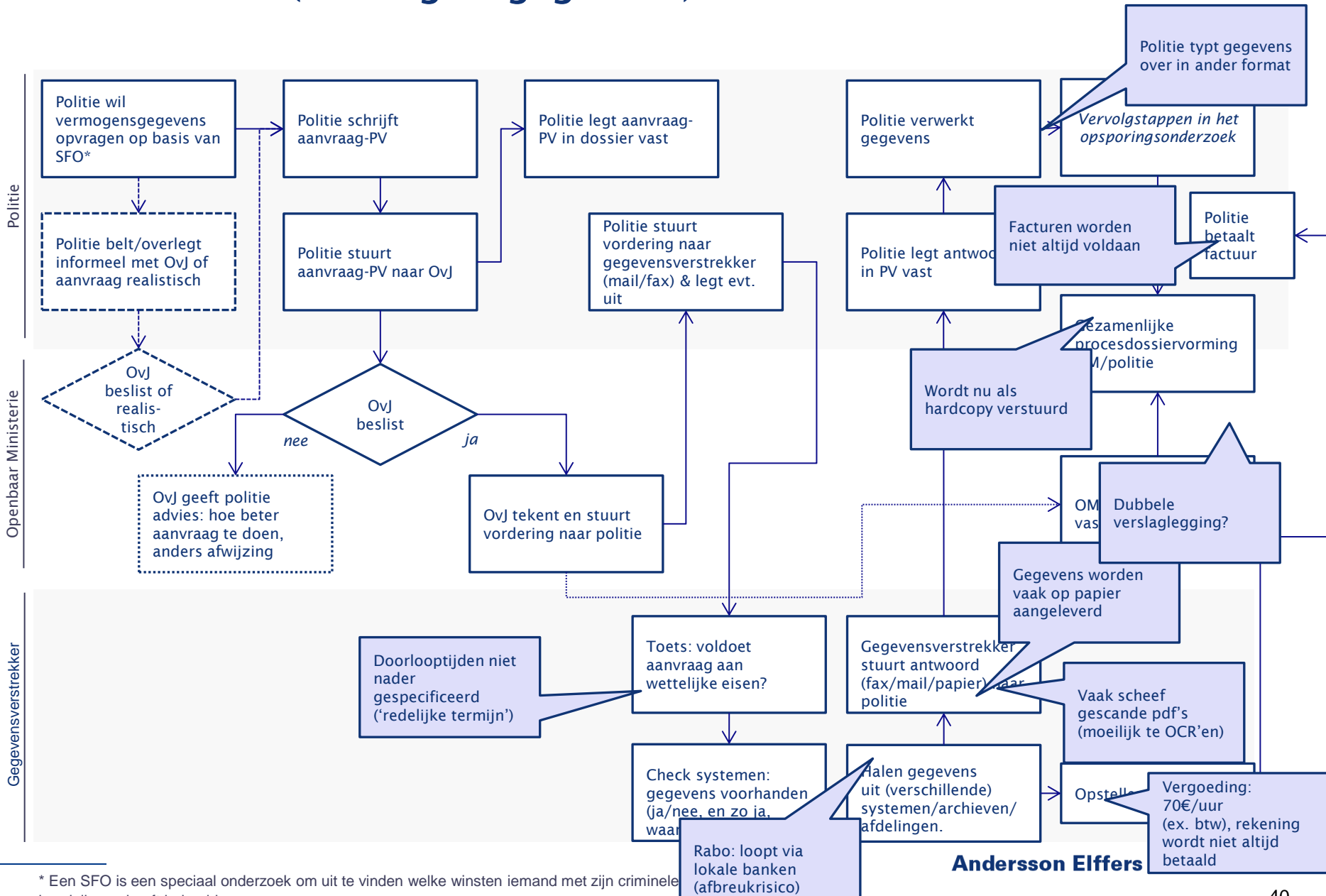

Proces 126ne (toekomstige gegevens)

*bij machtiging RC is gegevensverstrekker verplicht om vanuit zichzelf nieuwe informatie a

Proces 126a (vermogensgegevens)

* Een SFO is een speciaal onderzoek om uit te vinden welke winsten iemand met zijn criminele handelingen heeft behaald.

Bijlage: Formulieren (voorbeeld 126nc)

Vordering 126nc

Aanlevering 126nc

Vordering verstrekking identificerende gegevens ex art 126nc Sv

Politie : Midden & West Brabant

Postbus : 8050 te 5004 GB Tilburg

Bezoekadres : Tijdelijk: Verlengde Poolseweg 34 - 46
4818 CL Breda

Telefoon : zie begeleitend faxbericht

Aan : [redacted]

Kenmerk : [redacted]

De opsporingsambtenaar van bovengenoemde opsporingsinstantie;

[redacted] inspecteur van politie bij de Regiopolitie Midden & West Brabant, werkzaam bij de Unit Zwacri van de Divisie Recherche te Breda

- Overwegende**, dat ten aanzien van één of meer personen de verdenking bestaat dat deze zich heeft/hebben schuldig gemaakt aan een misdrijf/misdrijven;
- Overwegende**, dat uit feiten en/of omstandigheden een redelijk vermoeden voortvloeit dat in georganiseerd verband misdrijven als omschreven in artikel 67, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering worden beraamd en/of gepleegd, die, gezien hun aard en/of samenhang met andere misdrijven die in dat georganiseerd verband worden beraamd en/of gepleegd, een ernstige inbreuk op de rechtsorde opleveren;

Overwegende, dat het in het belang van het onderzoek is dat van bovengenoemde (rechts)persoon, die daarvoor redelijkerwijs in aanmerking komt en die anders dan ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt, wordt gevorderd bepaalde opgeslagen en/of vastgelegde identificerende gegevens te verstrekken, te weten:

- naam, adres, woonplaats en postadres
- geboortedatum en geslacht
- rekeningnummers
- administratieve kenmerken, te weten:
in geval van een rechtspersoon: rechtsvorm en vestigingsplaats

van de hierna aangeduide (rechts)persoon:

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

de (rechts)persoon, die hierna zo nauwkeurig mogelijk wordt aangeduid: []

Vordert van bovengenoemde (rechts)persoon voormelde identificerende gegevens te verstrekken

Bepaalt dat deze vordering geen betrekking heeft op persoonsgegevens betreffende ismancit godsdiens of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven of lidmaatschap van een vakvereniging.

Bepaalt dat deze identificerende gegevens vóórlicht dient en te worden binnen een termijn van dagen;

Deelt mede, dat overeenkomstig artikel 126bb, vijfde lid, van het Wetboek van Strafvordering verplicht bent om, in het belang van het onderzoek, gehandhaving in acht te nemen omtrent hetgeen u ter zake van de vordering bekend is.

Uitvoering

De identificerende gegevens kunnen tot beschikking gesteld worden aan [redacted] via telefoonnummer [redacted], faxnummer [redacted]

Ik verzoek u de gegevens digitaal aan te leveren via het volgende e-mail adres: []

Mondelinge vordering

Dit document diert tot bevestiging van de mondeling gedane vordering d.d. []

Ondertekening

Opgemaakt te Breda op [dag - datum].

Do hulpofficier van justitie,
[redacted]

fax-bericht / fax-message

Aan / to: [redacted]
Bedrijf / Company: Politie Midden & West Brabant
Afdeling / Department: [redacted]
Fax: 076-543 [redacted]

Van / From: [redacted]
Bedrijf / Company: ABN-AMRO BANK N.V.
Afdeling / Department: Security & Fraud NL
Tel: 020 - 343 [redacted]
Fax: 020 - 838 [redacted]

Datum / Date: 25.3.2010
Aantal: 2

This message is intended only for the use of the individual or entity named above and may contain information that is confidential and privileged. If you are not the named contact, you will neither be notified nor authorized, individually or jointly, to copy or disseminate the information contained herein. If you have received this e-mail in error, please notify us immediately by telephone and delete the original message. Thank you.

Re: [redacted]
Parketnr: [redacted]

In navolging van de vordering op grond van 126 nc Sv dd. 22 maart 2010, doen wij u hierbij informatie toekomen/ horen bij [redacted] geboren [redacted] (benzinazaak) en [redacted]

Geb.datum: [redacted]
Geslacht: M

[redacted] REKENING-COURANT
[redacted] REKENING-COURANT

[redacted] REKENING-COURANT

Bijlage: Art. 126nc Sv wettelijke bevoegdheden

Artikel 126nc Sv

1. In geval van verdenking van een misdrijf kan de opsporingsambtenaar in het belang van het onderzoek van degene die daarvoor redelijkerwijs in aanmerking komt en die anders dan ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt, vorderen bepaalde opgeslagen of vastgelegde identificerende gegevens van een persoon te verstrekken.
2. Onder identificerende gegevens wordt verstaan:
 - a) naam, adres, woonplaats en postadres;
 - b) geboortedatum en geslacht;
 - c) administratieve kenmerken;
 - d) in geval van een rechtspersoon, in plaats van de gegevens, bedoeld onder a en b: naam, adres, postadres, rechtsvorm en vestigingsplaats.
3. Een vordering als bedoeld in het eerste lid kan niet worden gericht tot de verdachte. Artikel 96a, derde lid, is van overeenkomstige toepassing. De vordering kan geen betrekking hebben op persoonsgegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven of lidmaatschap van een vakvereniging.
4. Een vordering als bedoeld in het eerste lid is schriftelijk en vermeldt:
 - a) een aanduiding van de persoon op wiens identificerende gegevens de vordering betrekking heeft;
 - b) de identificerende gegevens die worden gevorderd;
 - c) de termijn waarbinnen en de wijze waarop de gegevens dienen te worden verstrekt;
 - d) de titel van de vordering.
5. Bij dringende noodzaak kan een vordering als bedoeld het eerste lid mondeling worden gegeven. De opsporingsambtenaar stelt de vordering in dat geval achteraf op schrift en verstrekt deze binnen drie dagen nadat de vordering is gedaan aan degene tot wie de vordering is gericht.
6. Van de verstrekking van identificerende gegevens maakt de opsporingsambtenaar proces-verbaal op, waarin hij vermeldt:
 - a) de gegevens, bedoeld in het vierde lid;
 - b) de verstrekte gegevens;
 - c) het misdrijf en indien bekend de naam of anders een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de verdachte;
 - d) de feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, zijn vervuld.
7. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de opsporingsambtenaar die de gegevens vordert en de wijze waarop de gegevens worden gevorderd en verstrekt.

Bijlage: Art. 126nd Sv

Artikel 126nd Sv

1. In geval van verdenking van een misdrijf als omschreven in artikel 67, eerste lid, kan de officier van justitie in het belang van het onderzoek van degene van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij toegang heeft tot bepaalde opgeslagen of vastgelegde gegevens, vorderen deze gegevens te verstrekken.
2. Een vordering als bedoeld in het eerste lid kan niet worden gericht tot de verdachte. Artikel 96a, derde lid, is van overeenkomstige toepassing. De vordering kan niet betrekking hebben op persoonsgegevens betreffende iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven of lidmaatschap van een vakvereniging.
3. Een vordering als bedoeld in het eerste lid is schriftelijk en vermeldt:
 - a) indien bekend, de naam of anders een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de persoon of de personen over wie gegevens worden gevorderd;
 - b) een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de gegevens die worden gevorderd en de termijn waarbinnen, alsmede de wijze waarop deze dienen te worden verstrekt;
 - c) de titel van de vordering.
4. Bij dringende noodzaak kan de vordering mondeling worden gegeven. De officier van justitie stelt de vordering in dat geval achteraf op schrift en verstrekt deze binnen drie dagen nadat de vordering is gedaan aan degene tot wie de vordering is gericht.
5. De officier van justitie doet van de verstrekking van gegevens proces-verbaal opmaken, waarin worden vermeld:
 - a) de gegevens, bedoeld in het derde lid;
 - b) de verstrekte gegevens;
 - c) het misdrijf en indien bekend de naam of anders een zo nauwkeurig mogelijke aanduiding van de verdachte;
 - d) de feiten of omstandigheden waaruit blijkt dat de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, zijn vervuld;
 - e) de reden waarom de gegevens in het belang van het onderzoek worden gevorderd.
6. In geval van verdenking van een ander strafbaar feit dan bedoeld in het eerste lid, kan de officier van justitie in het belang van het onderzoek een vordering als bedoeld in dat lid doen met voorafgaande schriftelijke machtiging van de rechter-commissaris. De rechter-commissaris verleent de machtiging op vordering van de officier van justitie. Het tweede tot en met vijfde lid zijn van overeenkomstige toepassing.
7. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de wijze waarop de gegevens worden gevorderd en verstrekt.

Bijlage: Art. 126ne Sv

Artikel 126ne Sv

1. De officier van justitie kan in het belang van het onderzoek bepalen dat een vordering als bedoeld in artikel 126nd, eerste lid, van degene die anders dan ten behoeve van persoonlijk gebruik gegevens verwerkt, betrekking kan hebben op gegevens die eerst na het tijdstip van de vordering worden verwerkt. De periode waarover de vordering zich uitstrekt is maximaal vier weken en kan telkens met maximaal vier weken worden verlengd. De officier van justitie vermeldt deze periode in de vordering. Artikel 126nd, tweede tot en met vijfde en zevende lid, is van overeenkomstige toepassing.
2. In een geval als bedoeld in het eerste lid bepaalt de officier van justitie dat de uitvoering van de vordering wordt beëindigd zodra niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 126nd, eerste lid. Van een wijziging, aanvulling, verlenging of beëindiging van de vordering doet de officier van justitie proces-verbaal opmaken.
3. Indien het belang van het onderzoek dit dringend vordert, kan de officier van justitie in een geval als bedoeld in het eerste lid in de vordering bepalen dat degene tot wie de vordering is gericht de gegevens direct na de verwerking verstrekt, dan wel telkens binnen een bepaalde periode na de verwerking verstrekt. De officier van justitie heeft hiervoor een voorafgaande schriftelijke machtiging, op zijn vordering te verlenen door de rechter-commissaris.